

Videre arbeid med utsatte barn og unge i kommunene

Bjørn Lescher-Nuland, divisjonsdirektør Utdanningsdirektoratet

Birgit Leirvik, seniorrådgiver Utdanningsdirektoratet

Statsforvalterens samling for kommunalsjefer for barnehage- og skole i Oslo og Viken den 28.4 2022

Ambisjonen

Alle barn skal lære,
mestre og trives i
et inkluderende
læringsmiljø

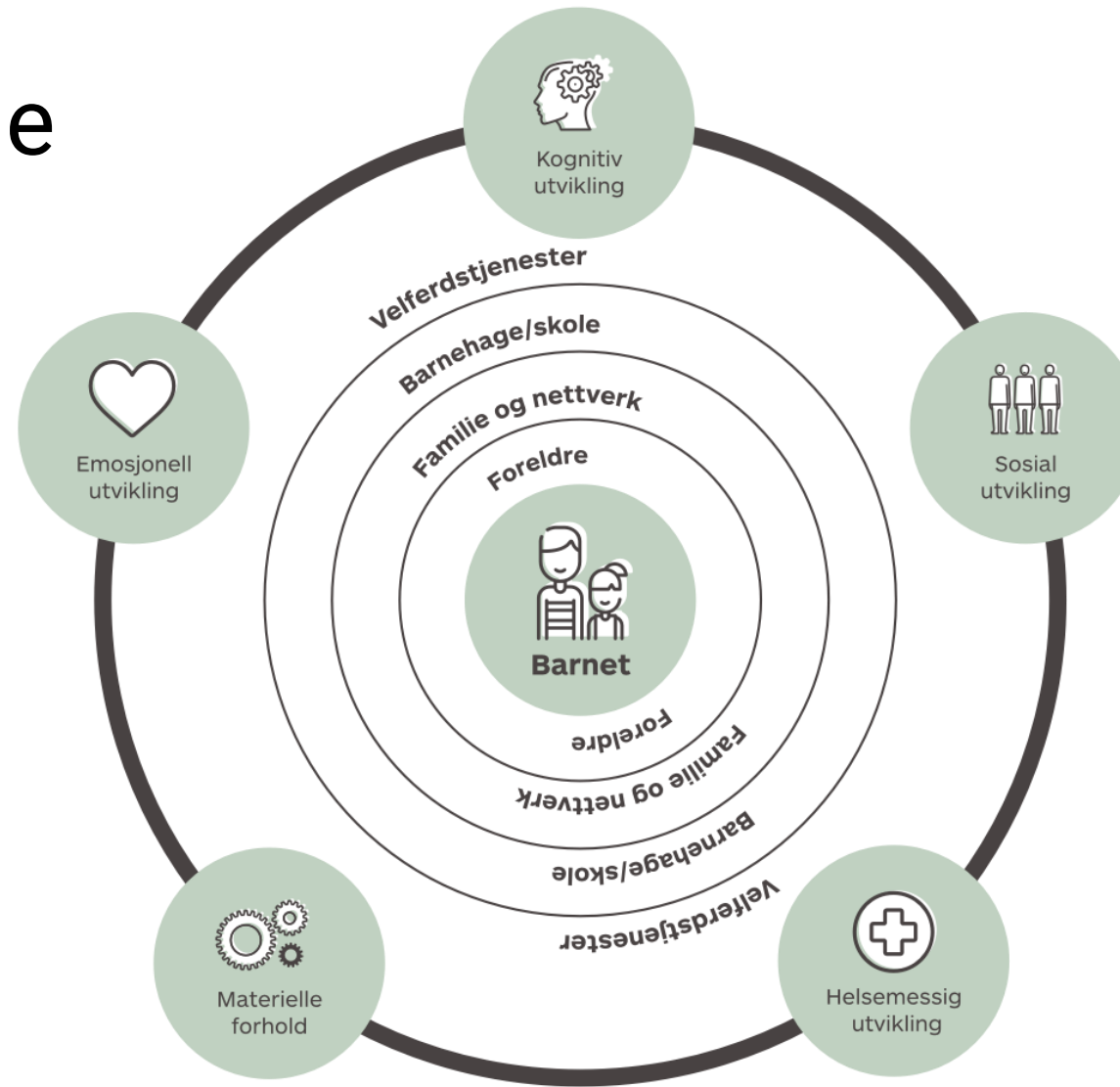
0-24

Hva nå?

Laget rundt barn og unge

Samordning og samarbeid på tvers – sett fra utdanningssektoren

- **Midtlyngutvalget eller NOU 2009: 18 Rett til læring**

Foreslo seks strategier for å møte utfordringene i norsk skole knyttet til å gi alle et godt opplæringstilbud – bla PP-tjenesten og Statped tettere på – og bedre tverrfaglig og tverretattlig samarbeid

- **Ny GIV 2011 – 2013** - et partnerskap mellom flere aktører og sektorer for å styrke gjennomføringen i videregående opplæring (KD, AD og BLD)
- **Meld. St. 19 (2015–2016) Tid for lek og læring – Bedre innhold i barnehagen**

I kap 6 skriver en om systemet rundt barnehagen, og at barnehagene også er «.. en del av et horisontalt og tverrsektorielt system, hvor de er en viktig del av et apparat som har ansvar for alle forhold knyttet til barns levetilstand og oppvekst».

- **Meld. St. 21 (2016–2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen**

«Det har flere steder blitt pekt på at det er behov for en styrking av laget rundt eleven, i betydningen andre fagpersoner, og at mangelen på dette kan svekke det flerfaglige arbeidet».

Samordning og samarbeid på tvers – sett fra utdanningssektoren

- **Meld. St. 6 (2019-2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO**

I kap 6 Laget rundt barna og elevene: *«Vi vil bygge et lag rundt barna og elevene som blant annet inkluderer lærere, spesialpedagogiske ressurser, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PP-tjenesten) og helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Regjeringen vil også styrke samarbeidet mellom foreldre, barnehage, skole, skolefritidsordning (SFO) og andre offentlige tjenester».*

- **Stortingsmelding 21 (2020 – 2021) Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden**

Meldingen slår fast at videregående opplæring i for liten grad er tilpasset en mangfoldig elevgruppe - og at videregående opplæring trenger et lag rundt eleven, for å kunne møte alle elever på en god måte.

- **Parr-utvalgets rapport 2021 «Skolen etter koronapandemien»**

Tiltak 1.1: Laget rundt eleven må styrkes. *«Utfordringene barn og unge opplever følger ikke sektorgrensene. En plan for å redusere negative konsekvenser av pandemien må være helhetlig og gå på tvers av alle sektorer (...) Kontaktlærere/lærere, rådgivere, skolehelsetjenesten og foreldre må sammen ses som en del av laget rundt eleven, sammen med PPT og andre relevante tjenester og aktører»*

Gode hver for oss.
Best sammen.

Overordnet strategi for departementsfellesskapet 2021–2025

Videreføring av 0-24 samarbeidet: nye strukturer

Ny organisering i departementene med en «**kjernegruppe**» for utsatte barn og unge som skal ivareta samordnet utvikling og gjennomføring av tverrgående politikk på området utsatte barn og unge.

Deltakere er ledere i BFD, KD, HOD, ASD, JD, KUD og KMD.

Er en pilot; prøve ut denne arbeidsformen for å håndtere et «gjenstridig problem»

Forankret i «Gode hver for oss. Bedre sammen. Overordnet strategi for departementsfellesskapet 2021–2025».

- Målområde 1: Mer samordnet utvikling og gjennomføring av politikk.

Oppdrag i 2022 til direktoratene om å etablere **en struktur seg i mellom**, som støtter opp kjernegruppepiloten for utsatte barn og unge.

Bufdir koordinerer dette arbeidet.

Opplegget vårt

INNLEGG CA. 20 MIN FRA OSS

GRUPPER CA. 15 MIN. (VED BORDENE): HVA
TENKER DERE?

SKRIFTLIGE INNSPILL

ble@udir.no

PLENUM CA. 10 MIN

14 SEPT. 1982

NOU

NORGES OFFENTLIGE UTREDNINGER

Barnemishandling og omsorgssvikt

NOU 1982: 26

NOU fra 1982 på oppdrag fra Sosialdepartementet

- Foreslår tiltak for å forebygge barnemishandling og omsorgssvikt
- *“Barnemishandling er et komplekst problem med både sosiale, medisinske og juridiske sider. Både forebygging og evt behandling vil måtte engasjere flere instanser” (s. 14)*

9.8 TVERRETATLIG SAMARBEID

9.8.1 Innledning.

De fleste etater i hjelpeapparatet får henvendelser om hjelp til barn i alvorlig fare (kapittel 6). Ofte har barnet og/eller familien hatt kontakt med flere instanser, og vært utsatt for divergerende hjelpetilbud. Tiltakene kan være ukoordinerte og parallellløpende. Vesentlige sider av problemet kan være oversett av flere instanser, kanskje i den tro at «det som ikke tilbys av oss blir ivaretatt av de andre».

En rekke forhold tilsier at observasjoner,

vurderinger og tiltak må samordnes om effektiv hjelp skal nå fram til barnet og familien som trenger det. Formålet med et godt organisert samarbeid i disse sakene kan kort formuleres i tre ord: ansvar, oversikt og kontinuitet. Kari Killén Heap summerer det tverretatlige samarbeid slik (9):

a) Å samle deltagerens observasjoner, informasjoner og de refleksjoner de forskjellige har gjort seg.

b.) Å foreta en helhetsvurdering av familiens psykososiale situasjon. Sentralt i denne helhetsvurdering er å vurdere om barnet fortsatt bør tas vare på av foreldrene, og i tilfelle v.h.a. hvilke tiltak, eller om foreldrenes foreldrefunksjoner er så dårlige at andre må overta omsorgen for barnet.

c.) Å utarbeide en handlings og behandlingsplan.

d.) Å foreta en ansvars- og funksjonsfordeling og utpeke en nøkkelperson. Denne personen har ansvaret for å sikre at behandlingsopplegget ikke svikter, og innkaller til nytt tverrfaglig møte hvis opplegget faller sammen, eller viser seg å være utilstrekkelig.

e.) Å forhindre parallelle ukoordinerte hjelpetiltak med motstridende målsettinger».

Det du gjør, gjør det helt

Bedre samordning av tjenester for utsatte barn og unge

NOU fra 2009 fra Barne- og likestillingsdepartementet

« Barn og unge med store og sammensatte problemer har behov for hjelp fra flere tjenester. Noen barn opplever å bli skjøvet fra tjeneste til tjeneste, der ingen tar ansvar. Andre får hjelp fra flere instanser, men hjelpen er ikke koordinert. Behovet for et helhetlig tilbud til barn og unge i kommunene er derfor stort»

- Gir anbefalinger om tiltak som skal bidra til bedre samarbeid og samordning mellom tjenesteytere, bla:
 - tiltak knyttet til koordinering av tjenester
 - bedre tilgang til psykisk helsehjelp i kommunene
 - tidlig innsats (kartlegging av familier med risiko)
 - samordning av lovverk
 - tiltak knyttet til taushetsplikten
 - tiltak knyttet til finansieringsordninger og henvisningsrett

Svikt og svik

Gjennomgang av saker hvor barn har vært utsatt for vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt

NOU fra 2017 på oppdrag fra Barne- og likestillingsdepartementet

- En gjennomgang av alvorlige saker der barn og ungdom har vært utsatt for grov vold, seksuelle overgrep og alvorlig omsorgssvikt.
- Er det svikt i det offentlige tjenesteapparatets håndtering? Hva slags – og hva kan gjøres?
- Svikt i samordning og samarbeid er et gjennomgående tema – og det får alvorlige konsekvenser

Helhet og sammenheng i tilbudet til barn og unge; **et gjenstridig problem**

Et fellestrekk for en rekke komplekse utfordringer staten skal løse, er at disse krever en koordinert innsats fra ulike departementer og underliggende virksomheter.

Ofte har disse utfordringene ingen enkle løsninger, de er komplekse og de spenner over organisatoriske grenser, sektorområder og forvaltningsnivåer.

Dette kalles gjerne gjenstridige problemer

Samordnet innsats er nødvendig for å møte disse utfordringene

Kilde: [DFØ-bloggen](#)

0 - 24
SAMARBEIDET

Bedre samhandling for utsatte barn og unge

0-24 er et samarbeidsprosjekt på tvers av sektorer.
Vi jobber for at tjenestetilbudet til utsatte barn og unge og deres
familier skal bli bedre koordinert og mer helhetlig.

0-24 samarbeidet (2015 – 2020)

Formål

Utsatte barn og unge mellom 0 og 24 år og deres familier skal få et bedre koordinert og mer helhetlig tjenestetilbud

<https://0-24-samarbeidet.no/>

Systemperspektiv; utfordringen går på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer

Departement	Helse- og omsorgsdepartementet		Kunnskapsdepartementet				Barne- og likestillingsdepartementet	Arbeids- og sosialdepartementet	Justis- og beredskapsdepartementet	
Direktorat	Hdir	Hdir og De regionale helseforetakene	Udir	Udir	Udir	IMDi	Bufdir	AVdir	POD	Sfk
Regional stat	FM	Spesialhelsetjenesten	FM			FM IMDi regionskontor	FM Bufetat Familievernet	FM	Politi-distriktene	Konflikt-rådene
Fylke/ fylkeskommune		Folkehelse	VGO, karrieresentre, OT	Videregående opplæring	PPT fylke			NAV fylke		
Kommune	Kommunale helsetjenester	Skolehelsetjenesten	OT-rådgivning	Barnehage, skole, SFO	PPT	Introduksjonsprogrammet	Barnevernet / Familievernet	Lokalt NAV-kontor	Politiråd, Politikontakt	SLT-samarbeidet
										

En av syv livshendelser

Alvorlig sykt barn.

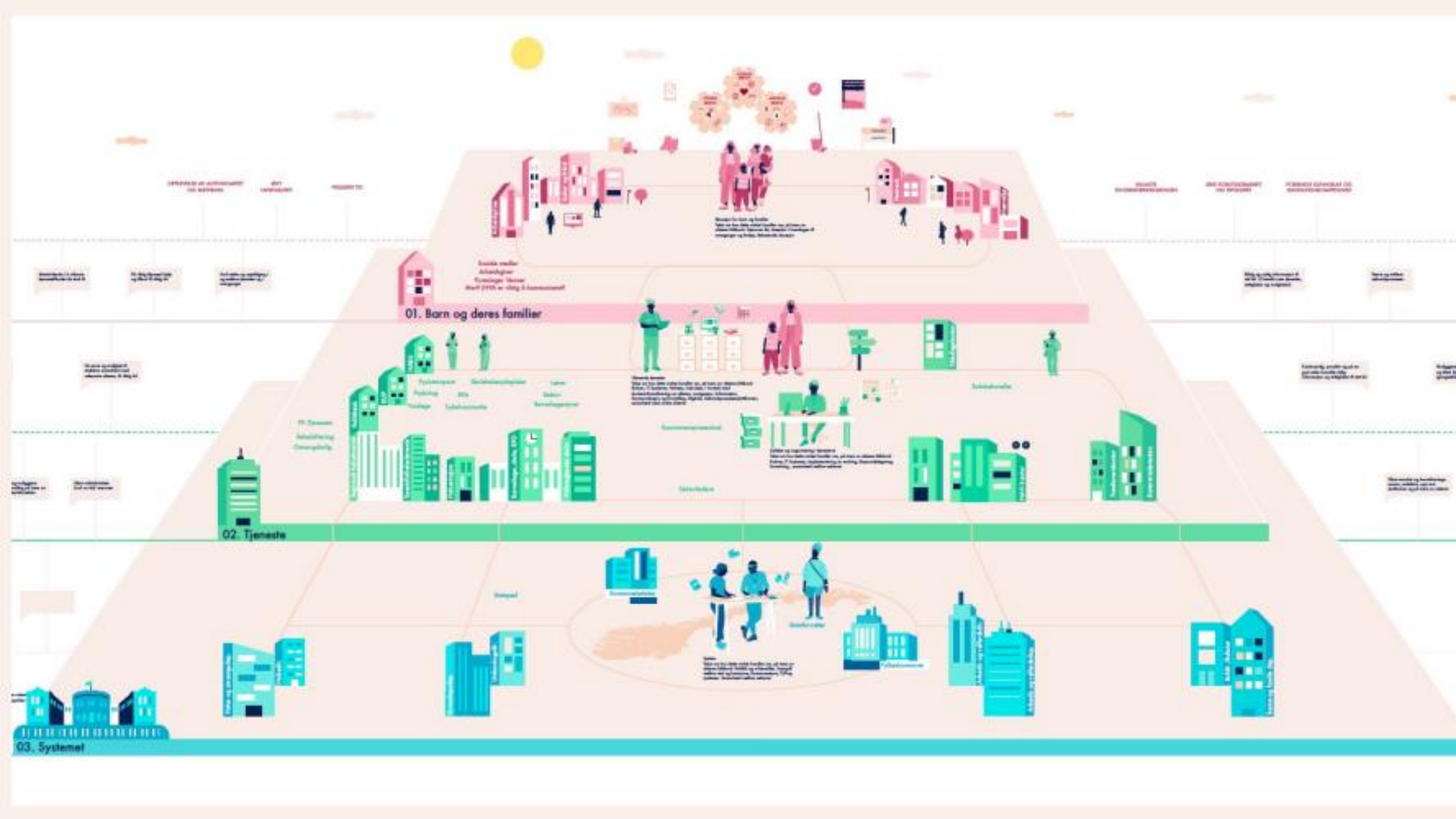
Barn og unge med sammensatte behov

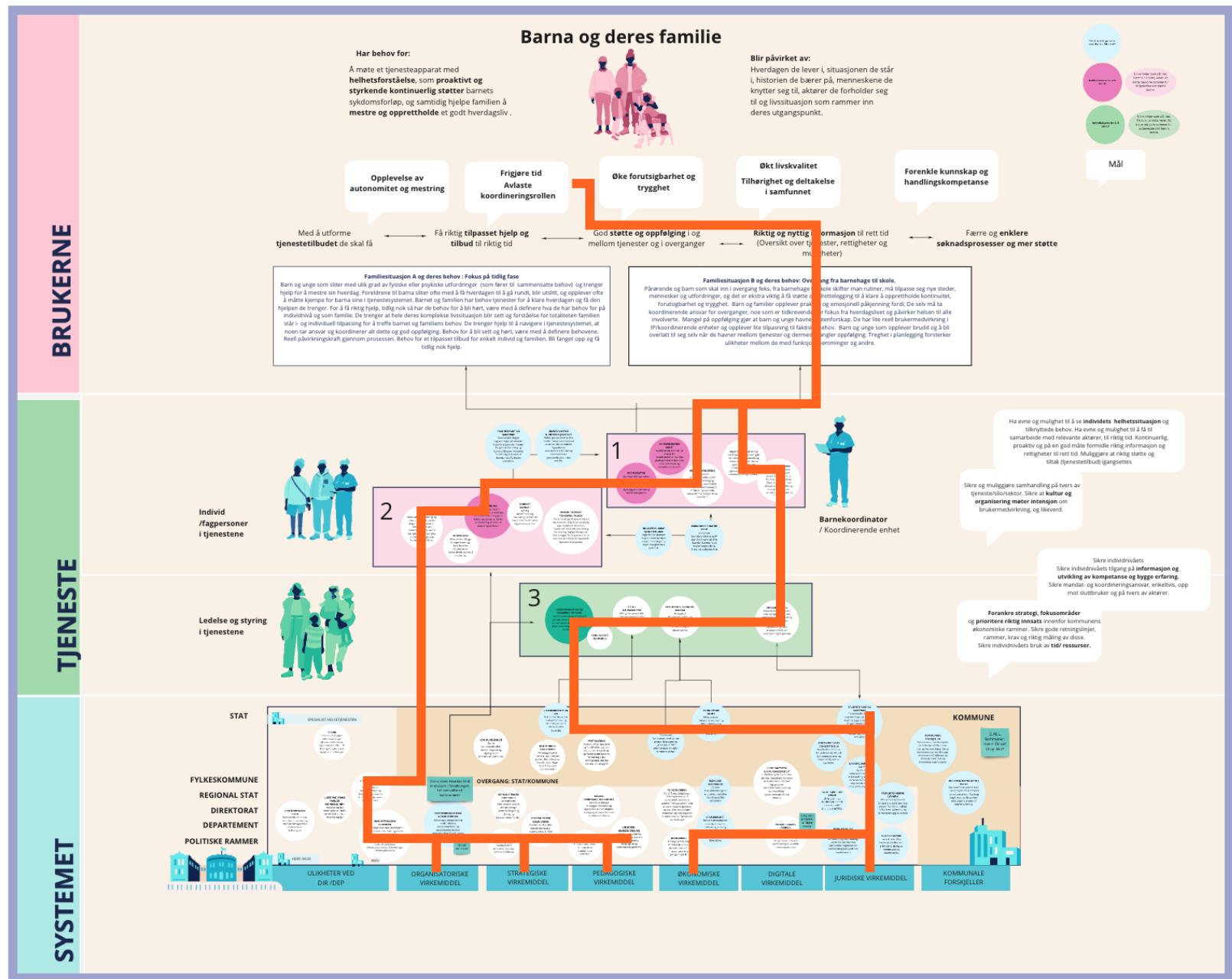
- Satsingen bygger videre på arbeidet som er gjort i 0-24 samarbeidet.
- Prosjektet er forankret i digitaliseringsstrategien for offentlig sektor
- Målet er å samarbeide om å utvikle tjenester som oppleves som sammenhengende for de som bruker dem

Et prosjekt mellom Helsedirektoratet, Utdanningsdirektoratet, Statped, NAV, Direktoratet for e-helse, Flekkefjord kommune og KS.

Hvordan henger dette sammen?

Gruppearbeid

Hvordan opplever dere handlingsrommet i kommunen når det gjelder å gi barn og unge med behov for flere tjenester et bedre tilbud?

Hva er det viktigste dere kan gjøre for å gi barn og unge med behov for flere tjenester et bedre tilbud?

– og hvordan kan staten best understøtte kommunenes arbeid på dette området?

DET KONGELIGE
BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT

Rundskriv Q-11/2006 B

Barnevernets ansvar for mindreårige som er utsatt for menneskehandel og samarbeid med andre etater

